

نگاه بیرون

جراخاورمیانه در حال عقب‌گرد است

شعار «الله أكبر»

● از موفقیت کشورهای در حال رشد و رسیدن به صفوف دولت‌های پیشرفته صنعتی، چنان برمی‌آید که روند مدرن‌سازی این دولت‌ها غالباً بیش از ۲۰ سال طول نمی‌کشد؛ برای مثال دولت‌های آسیایی ازجمله مالزی، سنگاپور یا کره‌جنوبی روند نوسازی و متمدن‌شدن‌شان هرکدام فراتر از عمر یک نسل نبوده است.

حالا آنکه وقتی به تجارب دولت‌های خاورمیانه می‌نگریم، درمی‌یابیم اینها مدرن‌سازی‌شان را از نیمه‌های قرن گذشته بعد از حرکت‌های استقلال‌طلبانه شروع کرده‌اند؛ یعنی زمانی که دولت‌های به‌اصطلاح ببرهای آسیایی نیز حرکت خود را شروع کرده بودند. اما بعد از نیم قرن همه دولت‌های خاورمیانه عقب‌گرد کرده‌اند حال آنکه دولت‌های آسیایی تا جایی پیشرفت کردند که در مسیر رقابت با دولت‌های اروپایی قرار گرفته‌اند. حتی برخی‌شان اقتصاد آمریکا را تهدید می‌کنند و با تشکیل ائتلاف‌ها و بلوک‌بندی‌های مختلف، می‌روند تا توازن قوا را به نفع خود تغییر داده و با تأثیرگذاری خود مناطق جدید نفوذشان را در سطح جهان به وجود آورند. با وجودی که روند نوسازی و تکامل دولت‌ها امری ساده و پیش‌پاافتاده نیست و نباید آن را دست‌کم گرفت، اما به نظر می‌رسد ترسیم چارچوب کلی برای استراتژی پیشرفت امر غیرممکنی نباشد. حرکت دولت‌های آسیایی در دهه‌های گذشته و نیز دولت‌های آمریکایی لاتین نشان می‌دهد آنها بر ثروت‌های اقتصادی خود تکیه کرده و برنامه کاری درستی را پیش‌روی خود گذاشتند؛ برنامه‌ای که درنهایت آنها را موفق به تحقق اهداف استراتژیک‌شان کرد. یک پرسش قدیمی که هر بار از نو تکرار می‌شود، این است که پس چرا ما پیشرفت نمی‌کنیم؟ چرا در شرایطی که همه در حال پیشرفت هستند و با شیوه‌ها و برنامه‌هایی مشخص و حساب‌شده گام برمی‌دارند، خاورمیانه درحال عقب‌گرد است؟

دراین‌باره پاسخ‌های متعددی داده شده است. گاه گفته می‌شود دولت‌های عرب همواره در معرض هدف استعمارگران بوده‌اند. هرچند این نظریه توطئه می‌تواند در مواردی واقعیت داشته باشد اما باید گفت اگر فساد نبود هرگز این توطئه‌گران خارجی نمی‌توانستند راهی پیدا کرده و جلو پیشرفت کشورهای ما را سد کنند؛ زیرا هدف اصلی پروژه فساد ناکام‌گذاشتن هرگونه پیشرفتی است به‌گونه‌ای که یک شهروند عرب وقتی از این کشور به آن یکی سفر می‌کند، سرمنده می‌شود که این چه وضعیتی است. سؤالی که همواره ذهن را آزار می‌دهد، اینکه مسئولان دولت‌های ما وقتی به کشورهای پیشرفته سفر می‌کنند، از خود وضعیت کشورشان خجالت نمی‌کشند؟ یکی از مهم‌ترین هدف‌های پروژه فساد خشکاندن ثروت‌های انسانی است. این کار با تضعیف بنیان‌های علمی و آموزشی، محدودکردن فضای پژوهش علمی و به حاشیه‌راندن نوآوران، مخترعان و افراد بااستعداد صورت می‌گیرد. مهم‌ترین ابزار برای رشد فساد نیز بهانه‌هایی است از قبیل اینکه دولت بدهی دارد یا مسئله تورم، بودجه خدمات عمومی و … بهانه‌هایی که در پناه آنها می‌توان ثروت‌های عمومی جامعه را به غارت برد.

خشکاندن ثروت‌های انسانی و اقتصادی بلایی بوده که در ۳۰ سال گذشته بر سر دولت‌های ما آمده است. حال آنکه در مقابل پروژه فساد روزبه‌روز فریه شده است. با وجود همه آن ثروت‌ها، اکثر کشورهای منطقه دولت‌هایی با به‌هکاری‌های بالا، روابطی اقتصادی نابرابر و پروژه‌های نیمه‌کاره‌اند. نخبگان نیز هرکدام دچار آسیب‌های روحی و فکری شده و به جایی پرتاب شده‌اند. این روند تا جایی پیش می‌رود که آدمی در برابر یک فروپاشی قرار می‌گیرد و ناچار است برای جلوگیری از این فروپاشی به همین وضعیت موجود تن دهد.

این در حالی است که همه دولت‌های ما دارای ذخایر طبیعی و انسانی فراوانی هستند که می‌شود در یک برمه زمانی کوتاه آنها را بازسازی کرد و با یک برنامه‌ریزی درست، کاری کرد که خود را به کشورهای متمدن برسانند. این مسئله در کام اول نیازمند حذف پروژه فساد و ریشه‌کنی آن است، زیرا فساد در قالب مجموعه‌ای بزرگ از کسانی تجسم پیدا کرده است که در درون دولت‌های ما خانه کرده‌اند و دارای شبکه‌ای گسترده از روابط داخلی و خارجی هستند. اینها هرگز حاضر به از دست‌دادن موقعیت‌ها و منافع خود نیستند و هرگز به صورت داوطلبانه موقعیت‌شان را رها نخواهند کرد.

بهار عربی هرگز از طریق فاتحان غربی پدید نمی‌آید کم‌اینکه با سرنگون‌کردن دولت‌ها نیز به دست نیامد. این بهار فقط از طریق ایجاد تغییرات داخلی و ازبین‌بردن فساد در همه اجزای معاش قابل تحقق است تا انسان‌های بااستعداد و دارای انگیزه‌های ملی بر صدر بنشینند و کشور را مدیریت کنند. بهار عربی زمانی می‌رسد که ملت‌ها به جای شعار «مرگ بر فلان مقام»، بگویند: «مرگ بر فساد»!

قرار بود بغداد روز گذشته شاهد دو اتفاق موازی یکی در پارلمان و دیگری در خیابان باشد؛ اما به تعویق‌افتادن جلسه پارلمان این کشور به سه‌شنبه آینده، باعث شد بار دیگر «مقتدی صدر»، رهبر «جریان صدر»، از هوادارانش بخواهد در اعتراض به بن‌بست سیاسی به خیابان بیایند. رهبر جریان صدر که به اوضاع سیاسی ناسامان و فساد در کشورش اعتراض دارد، هرچند در ابتدا از هواداران خود خواست همچنان در خیابان‌های پایتخت بمانند و به تحصن خود ادامه دهند اما با ورود آنان به مناطق دیپلماتیک از آنان خواست تا از هرگونه آشوب خودداری و صحن پارلمان را ترک کنند. این در حالی است که گفته می‌شود نماینده‌ای از سوی «آیت‌الله سیستانی» مرجع عالی‌قدر شیعیان عراق برای گفت‌وگو با صدر راهی دفتر او شده است.

بحران آنجا شروع شد که بسیاری از مردم و مراجع خواستار مبارزه با فساد شدند و حیدرالعبادی پس از سلسله‌اصلاحاتی، تصمیم گرفت تا کابینه‌ای تمام‌تکوکرات را به پارلمان معرفی کند؛ کابینه‌ای که حمایت شدید مقتدی صدر را در پی داشت، اما به اعتراض و مخالفت احزاب سیاسی مواجه شد. درحال‌حاضر العبادی تصمیم گرفته است تا کابینه‌ای متشکل از تکنوکرات‌ها و نماینده احزاب را تشکیل دهد، اما مقتدی صدر به این قضیه به‌شدت اعتراض دارد. مقتدی صدر نیز در سخنانی گفته است که ترکیبی از تکنوکرات‌ها و سهمیه احزاب سیاسی در کابینه را نخواهد پذیرفت و صرفاً به کابینه‌ای تکنوکرات راضی خواهد شد.

به همین دلیل ده‌هاهزارنفر از طرفداران او که به ترکیب کابینه عراق معترض بودند، روز گذشته

دردسر دوباره جاکوب زوما، رئیس‌جمهوری آفریقای جنوبی، احتمالاً به‌دلیل فساد مالی محاکمه می‌شود. دیوان‌عالی آفریقای‌جنوبی حکم داده است تعرض دوباره بستم پرونده اتهام فساد علیه زوما بازنگری شود. زوما این اتهامات را همیشه رد کرده است. (بی‌بی‌سی)

حلب، دومین شهر کهن و پرجمعیت سوریه، این روزها وضعیتی هول‌انگیز دارد؛ گرچه «جان کری»، وزیر خارجه آمریکا، تلاش کرد در توافقی با روسیه آتش‌بس جدیدی را رقم بزند که شامل حلب، لاذقیه و دمشق شود اما «سرگئی لاوروف»، وزیر خارجه روسیه، با این پیشنهاد مخالفت کرد. ازهمین‌رو باوجود بمباران روز پنجشنبه گذشته که یک رسوایی بین‌المللی را رقم زد و دست‌کم ۵۰ نفر از جمله تعداد زیادی بیمار و مجروح را در بیمارستان «قدس» این شهر آماج حملات هوایی و بمباران قرار داد، روز گذشته نیز این شهر شاهد حملات هوایی مریگبار تازه‌ای بود. به گزارش «الجزیره»، در دو روز گذشته بیش از ۲۰ بار مناطقی از این شهر توسط گنجه‌دها بمباران شده‌اند.

این‌روزها حلب نیز مانند «الرمادی» عراق به شهری آبکین شده تبدیل شده است؛ شهری که هر محله‌اش در دست یک گروه یا تشکیلات تروریستی و غیرتروریستی بوده و طی ماه‌های گذشته آنها به نوعی همزیستی اجباری با یکدیگر تن در داده بودند. اینک به نظر می‌رسد روسیه و سوریه عزم خود را جزم کرده‌اند تا این شهر را یکپارچه کرده و

جهان

ورود حامیان «مقتدی صدر» به پارلمان عراق

گره‌گور بر بحران «بغداد»

با شکستن دیوار امنیتی مقابل منطقه «الخرار» (منطقه سبز) در بغداد تجمع کرده و شعار سر دادند. منطقه سبز بغداد منطقه‌ای است که وزارتخانه‌ها، مراکز دولتی، پارلمان و سفارتخانه‌ها در آن واقع شده و تدابیر شدید امنیتی در آن رعایت می‌شود. به گفته منابع خبری عراقی، کسانی که داخل پارلمان شده‌اند گفته‌اند در مقابل دفتر هیأت‌رئسه تحصن خواهند کرد. این هجوم و حمله به برخی نمایندگان، مرکز فرماندهی عملیات بغداد را بر آن داشت تا وضعیت فوق‌العاده در پایتخت عراق اعلام کند. این فرماندهی همچنین از منع ورود و خروج در پایتخت و راه‌های منتهی به منطقه ال‌خررا داده است.

به گزارش ایسنا به نقل از شبکه اسکای‌نیوز عربی، مقتدی صدر در جمع خبرنگاران حاضر

رد دعوت پاکستان

ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه، دعوت پاکستان را برای سفر به این کشور برای افتتاح پروژه خط لوله شمال به جنوب با مسکو، رد کرد؛ اقدامی که ضربه‌ای محکم به انتظارات پاکستان برای تبدیل‌کردن روسیه به یکی از متحدان کلیدی‌اش محسوب می‌شود. **(ایسنا)**

ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه.

برقراری آتش‌بس موقت در شهرهای بزرگ سوریه

آرامش چندساعته برای حلب

از تصرف گروه‌های تروریستی مخالف خارج کنند. معاون وزارت خارجه روسیه روز گذشته اعلام کرد که کشورش قصد ندارد دولت سوریه را برای توقف حملات به حلب تحت فشار بگذارد.

آتش‌بس موقت

در پی توافق روسیه و آمریکا در جمعه‌شب، آتش‌بسی موقتی و محدود در بخش‌هایی از سوریه اعمال شد. این آتش‌بس از ساعت یک بامداد شنبه (دب‌روز) در حومه دمشق به مدت ۲۴ساعت برقرار شده است. همچنین این آتش‌بس شامل مناطق «غوطه شرقی» با اکثر ساکنان علوی‌نشین می‌شود و قرار است به مدت ۷۲ ساعت در لاذقیه هم استمرار داشته باشد. استان لاذقیه از مقرهای اصلی دولت «بشار اسد»، رئیس‌جمهوری سوریه، در شمال‌غرب سوریه به‌شمار می‌رود.

از زمستان سال گذشته در چند مرحله زیر نظر

درگیری پلیس و مخالفان ترامپ در کالیفرنیا

عبور از مرز معترضان

وجود آمد و مخالفان ترامپ درحالی‌که شعارهایی ضد او سر می‌دادند و پلاکاردها و عروسک‌های «مضحک» ترامپ را در دست داشتند، بارها تلاش کردند از صف مأموران انتظامی عبور کنند. این خشونت و درگیری‌ها تنها یک روز پس از زدوخوردهای معترضان و پلیس در تجمع انتخاباتی ترامپ در «اورنج کانتی» صورت گرفت. روز پنجشنبه و همزمان با سخنرانی ترامپ در شهر «کاستامسا» در اورنج کانتی، معترضان شیشه‌های یکی از خودروهای پلیس را شکستند و با حامیان دونالد ترامپ درگیر شدند؛ با شدت‌گرفتن درگیری، حدود ۲۰ نفر دستگیر شدند و یکی از حامیان ترامپ هم با صورت خون‌آلود صحنه زدوخور در ترک کرد. خشونت‌نظارت‌ها روزجمعه کمتر بود و پس از آنکه پلیس این تجمعات را غیرقانونی اعلام کرد، حدود پنج نفر بازداشت شدند.

در تظاهرات روز جمعه هم مانند پنجشنبه‌شب در جنوب کالیفرنیا، بسیاری از فعالان و معترضان پرچم مکزیک را در دست داشتند. وقتی ترامپ بالاخره بعد از یک ساعت به محل سخنرانی رسید، بی‌امان از سوی حدود ۶۰۰ نفر از حامیانش مورد تشویق قرار گرفت. او سپس برای کم‌اهمیت جلوه‌دادن ماجرا، با یک لطیفه درباره مرز مکزیک و آمریکا سخنرانی‌اش را آغاز کرد. او گفت: «از زیر حصار رد شدم و مثل این بود که از مرز رد می‌شوم. مرز را رد کردم اما حالا اینجا هستم». او در سخنرانی درهم‌ویرهمش که پس از آن همه درگیری فقط حدود نیم‌ساعت طول کشید به طور خلاصه درباره دیواری حرف زد که می‌خواهد بین مرز کالیفرنیا و مکزیک بسازد. او در ادامه سخنرانی شرم‌آورش گفت: «می‌خواهم دیواری بلند و زیبا بسازم؛ دیواری که هرکس از آن بالا می‌رود با خود بگوید: وای چطور می‌توانم از آن پایین بیایم». او در ادامه چنین

صدر مقر پارلمان را اشغال کردند و وارد سالن اصلی نهاد قانون‌گذار این کشور شدند. هم‌زمان با سخنان مطبوعاتی صدر، پارلمان عراق نیز نتوانست جلسه بررسی کابینه جدید این کشور را برگزار کند و نخست‌وزیر نیز از حضور در پارلمان امتناع کرد. با این تحولات پیش‌بینی می‌شود اوضاع سیاسی در عراق دست‌کم تا چند ماه آتی همچنان آشفته بماند.

انفجار خودروی بمب‌گذاری شده در بغداد

همچنین انفجار یک خودرو بمب‌گذاری‌شده سبب کشته‌شدن دست‌کم ۲۱ نفر در بغداد شد. برخی منابع امنیتی عراق گفته‌اند خودرو بمب‌گذاری‌شده توسط یک تروریست انتحاری منفجر شده است. طبق گزارش‌ها، این بمب در مسیر راهپیمایی زائران شیعه به سمت آرامگاه امام موسی‌کاظم(ع) منفجر شده است. از چند سال پیش تاکنون هزاران زائر شیعه با عبور از شهر بغداد در کنار آرامگاه امام هفتم شیعیان در شهر کاظمین گرد می‌آیند. در سال گذشته نیز گروه‌هایی و راهپیمایی بزرگ زائران شیعه هدف حملات تروریستی قرار گرفت. در سال ۲۰۱۵ انفجار خودرویی بمب‌گذاری‌شده سبب کشته‌شدن ۱۳ نفر شد. پس از انفجار نیز حمله مهاجمان مسلح دست‌کم چهار کشته بر جا گذاشت.

باین‌حال، برخی دیگر از مقام‌های امنیتی عراق بیان کردند هدف این بمب‌گذاری نه زائران، بلکه بازار موجود در منطقه نه‌روان بوده است. گروه داعش با انتشار بیانیه‌ای مسئولیت این حمله مرک‌بار در بغداد را پذیرفت.

ولید جنبلاط، رئیس حزب سوسیالیست

ترقی‌خواه لبنان، تاکید کرد حزب‌الله، عاملی اساسی در لبنان است و کسانی که به دنبال عزل سیاسی حزب‌الله هستند، اشتباه می‌کنند. او گفت، درحال‌حاضر شرایط سیاسی برای انتخاب رئیس‌جمهور وجود ندارد. **(ایسنا)**

ولید جنبلاط، رئیس حزب سوسیالیست

موانع اساسی مذاکرات ژنو بوده و دو هفته پیش این مذاکرات به‌دنبال اعتراض هیات مخالفان به بن‌بست رسید. مخالفان بر تشکیل یک دولت انتقالی با اختیار تام و بدون حضور بشار اسد تاکید می‌ورزند؛ حال آنکه نمایندگان دولت سوریه می‌گویند مسئله دولت انتقالی یک «توهم» بوده و بدون حضور اسد هیچ دولت انتقالی‌ای در کار نخواهد بود.

تهدید ترکیه

هم‌زمان با پیجیده‌ترشدن بحران سوریه و تشدید درگیری‌های خونین در آن، «احمد داووداوغلو»، نخست‌وزیر ترکیه، نیز هشدار داده است که اگر شرایط اقتضا کند، ممکن است آنکارا وارد سوریه شود. او در گفت‌وگو با شبکه الجزیره گفت: هیچ توجیهی برای هرگونه تروریسم و گفت‌وگو با تروریست‌ها وجود ندارد و اگر ضرورت اقتضا کند ممکن است ترکیه وارد سوریه شود. این سخنان داووداوغلو تنها چندروز پس از اعلام ترکیه مبنی‌بر اتخاذ تدابیر نظامی جدید در مرزهایش با سوریه و تقویت حضور ارتش آنکارا در این منطقه بیان می‌شود. در پی حمله موشکی عناصر داعش به خاک ترکیه، این کشور تدابیر امنیتی را در مرزهای خود با سوریه افزایش داد.

رویداد

برگزاری مذاکره آنکارا واسرائیل اواسط ماه می

● رئیس‌جمهوری ترکیه اعلام کرد نمایندگان آنکارا و تل‌آویو اواسط ماه می برای تکمیل توافق صلح و عادی‌سازی روابط میان دو طرف دیدار خواهند کرد. به گزارش ایسنا، به نقل از روزنامه السفیر، رجب طیب اردوغان در سخنانی گفت: ما و اسرائیل درباره ایجاد پروژه‌های انسانی در نوار غزه در بخش آب و برق به عنوان بخشی از مذاکرات برای عادی‌سازی روابط و تحقق شرط ما یعنی لغو محاصره غزه گفت‌وگو می‌کنیم.

درگیری راست‌ها و چپ‌ها در آلمان

● پلیس آلمان صدها نفر را در جریان برگزاری اعتراضاتی علیه حزب دست‌راستی «آلترناتیو برای آلمان» بازداشت کرد. به گزارش بی‌بی‌سی، صدها معترض چپ‌کار در آلمان با برگزاری اعتراضاتی، تلاش کردند مانع از ورود افراد به کنفرانس این حزب دست‌راستی در شهر اشتوتگارت شوند. بیش از هزار نیروی پلیس برای حفاظت از این کنفرانس به اشتوتگارت اعزام شده‌اند. پلیس با استفاده از اسیریه فللر درصدد مقابله با معترضان برآمد که با میله‌های آهنی و چوب مانع ورود اعضا به ساختمان کنفرانس حزب «آلترناتیو برای آلمان» شدند. معترضان همچنین اقدام به آتش‌زدن لاستیک اتومبیل، جلو ساختمان برگزاری این کنفرانس کردند.

دیدار محرمانه مقامات عربستان و تل آویو

یک روزنامه اسرائیلی از دیدارهای محرمانه مسئولان سعودی با مقامات تل‌آویو در سه سال گذشته خبر داد. به گزارش خبرگزاری مهر به نقل از روزنامه «معاربو»، مقامات عربستان سعودی و رژیم اسرائیل در سه سال گذشته چند بار به صورت محرمانه در رم، چک، اسلواکی و هند با هم دیدار کرده‌اند. بنا بر اعلام این روزنامه، طرفین اسرائیلی و سعودی در این نشست‌ها اعلام کردند ایران دشمن مشترک آنها است. به گفته یکی از مقامات صهیونیست که در این دیدارها حضور داشته، توافق صلح با عربستان مسئله دور از انتظاری نیست و اگر شرایط مناسب فراهم شود این اتفاق خواهد افتاد.

اجرای تحریم‌های کره شمالی به‌زودی

● دیپلمات‌های شورای امنیت سازمان ملل متحد، مذاکره درباره پیش‌نویس بیانیه‌ای که اجرای تحریم‌های نشست‌های علیه کره شمالی را شتاب می‌بخشد و قرار است به صورت جهانی اجرایی شود، آغاز کرده‌اند. به گزارش خبرگزاری فرانسه، این اقدامات تنبیهی سازمان ملل به دنبال تازه‌ترین آزمایش‌های موشکی پیونگ‌یانگ در دستورکار قرار گرفت.

پایان بن‌بست سیاسی در جمهوری ایرلند

● احزاب سیاسی رقیب در جمهوری ایرلند توانستند به منظور تشکیل یک دولت جدید در پی تمام‌ماندن انتخابات قبلی و دو ماه بن‌بست سیاسی در این کشور، به یک توافق تاریخی دست پیدا کنند. به گزارش آسوشیتدپرس، برقراری یک توافق بالقوه سه‌ساله میان مذاکره‌کنندگان حزب حاکم «فینه گیل» و حزب اپوزیسیون «فینا نا قیل» به این معنی است که احتمالاً چند روز دیگر «انداکتی»، نخست‌وزیر موقت ایرلند که از سال ۲۰۱۱ تاکنون رهبر این کشور بوده در صدر یک دولت اقلیت فینه گیل مجدداً به عنوان نخست‌وزیر انتخاب خواهد شد.

ناکام‌ماندن عملیات «تروریستی» در عربستان

● وزارت کشور عربستان از ناکام‌ماندن یک عملیات «تروریستی» در استان یمن در شرق این کشور خبر داد. به گزارش ایسنا، به نقل از خبرگزاری رسمی عربستان، سخنگوی وزارت کشور عربستان دراین‌باره گفت: راننده دو خودرو که یکی از آنها حامل مواد منفجره بود زمانی که متوجه نیروهای امنیتی ما شدند، شروع به تیراندازی و رفتن به سمت یک منطقه صحرایی کردند و در ادامه تعقیب و گریز با بالگرد، این دو خودرو محاصره شدند.

حمله ناسیونالیست‌های روس به دانش‌آموزان

● گروهی از ناسیونالیست‌های روس روز ۲۸ آوریل به برنامه اعطای جوایز رشته تاریخ دانش‌آموزان دبیرستان‌های روسیه که در شهر مسکو برگزار می‌شد حمله کرده، به سوی شرکت‌کنندگان مایع ضدغشونی پاشیده و تخم‌مرغ پرتاب کردند. آنها برگزاری این مناسبت را اقدامی با حمایت قدرتهای بیگانه برای بازنویسی تاریخ روسیه توصیف کردند. حدود ۵۰ دانش‌آموز از سراسر روسیه برای دریافت جوایز خود به‌دلیل نوشتن مقالاتی درباره تاریخ روسیه در قرن بیستم در این مراسم شرکت کردند که توسط «موزیل»، انجمن معتبر بررسی تاریخ روسیه برگزار شد.